

Proposta de consens dels continguts de l'assignatura de salut mental en el grau d'infermeria, per promoure la disminució de l'estigma dels estudiants cap a les persones ateses amb patologia mental

Marta Reyes Vizcarro
Treball de final de grau 4t Infermeria
1ª Convocatòria
Tutora: Mª Rosa Rifà Ros
Barcelona, 27 d'Abril del 2023

Índex

Títol i Resum	2
Title and Summary	2
1. Antecedents i estat actual	4
2. Justificació	8
Referències bibliogràfiques	9
3. Pregunta de cerca	15
4. Objectius	15
5. Metodologia.....	15
6. Consideracions ètiques	22
7. Pla de treball	23
8. Recursos necessaris	23
9. Aplicabilitat	24
10. Pla de difusió	24
Annexos	26

Títol: Proposta de consens dels continguts de l'assignatura de salut mental del grau d'infermeria, per promoure la disminució de l'estigma dels estudiants cap a les persones ateses amb patologia mental.

Resum: Un dels elements més preocupants pel que fa a la salut mental és l'estigma que pateixen els usuaris amb patologia mental per part dels professionals de la salut. Algunes de les conductes perpetrades per professionals sanitaris a aquest tipus d'usuari són: crítiques, burles, deshumanització, desacreditació, humiliació, subjectes de paternalisme, augment dels temps d'espera... Les infermeres són professionals que tenen un paper rellevant en la salut mental. Diversos estudis manifesten que les infermeres són les professionals que més estan en contacte amb els usuaris, pel que és important que aquest estigma no interfereixi en l'atenció a l'usuari. Estudis indiquen que una de les causes d'aquest estigma és la falta de formació. Per tant és important que des de les Facultats d'infermeria s'imparteixi una formació en salut mental que afavoreixi la disminució de l'estigma per tal que els futurs professionals no en tinguin.

Objectius: L'objectiu general de l'estudi és descriure els continguts teòrics i pràctics relacionats amb la salut mental en el grau en Infermeria, per garantir la disminució de l'estigma dels estudiants d'infermeria cap a les persones amb patologies mentals

Metodologia: Donats els objectius de la recerca es considera realitzar un estudi amb triangulació metodològica quantitativa i qualitativa que serà realitzat en dues fases. La primera fase serà un estudi transversal i la segona fase un Delphi.

Paraules Clau: Infermeria, Estigma, Estudiants, Salut mental

Summary: One of the most worrying elements regarding mental health is the stigma that users with mental pathology suffer from health professionals. Some of the behaviors carried out by health professionals to this type of user are: criticism, mockery, dehumanization, discrediting, humiliation, paternalism, increase of waiting time... Nurses are professionals who have a relevant role in mental health. Several studies show that nurses are the professionals who are most in contact with users, so it is important that this stigma does not interfere in the care given to the person. Many studies indicate that lack of training is one of the causes of stigma. Therefore, it is important that nursing universities provide training in mental health that favors the reduction of stigma so that future professionals do not have to deal with stigma.

Objectives: The general objective of this study is to describe the theoretical and practical

contents related to mental health in the nursing degree in order to guarantee the decrease of stigma towards people with mental pathology.

Methodology: Due to the objectives of the study, a study with quantitative and qualitative methodological triangulation has been considered, which will be carried out in two phases.

The first one is a cross-sectional study and the second one a Delphi

Key words: Nursing, Stigma, Students, Mental Health

1. ANTECEDENTS

Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS), "la salut és l'estat complet de benestar físic, mental i social, i no només l'absència d'afeccions o malalties"(1). Segons la mateixa font, la salut mental, per tant, forma part de l'estat de salut, és molt més que l'absència de trastorns mentals i cada persona l'experimenta de manera diferent; a més és un dret humà i un element essencial pel desenvolupament personal, comunitari i socioeconòmic. (1, 2). Permet a les persones afrontar eficaçment els moments adversos que la vida pot presentar, desenvolupar correctament les seves habilitats, aprendre, treballar, presa de decisions, establir relacions...(1).

Hi ha un seguit de factors que poden influir en aquest estat de benestar mental; els factors de risc (circumstàncies de vulnerabilitat, abús de substàncies, genètica...) influeixen negativament en el benestar mental i els factors de protecció (interaccions socials positives, educació i treball de qualitat...) ho fan favorablement (1,2).

Parlem de trastorn mental (TM) o patologia mental (PM) quan es trenca aquest estat de benestar i es produeix una alteració sostinguda en el temps, que dificulta que la persona s'adapti a l'entorn, produint una discapacitat funcional. (1,3).

Segons la Comissió europea de salut pública, abans de la pandèmia de la Covid-19, la salut mental de la població europea ja era motiu de preocupació, donat que 84 milions de persones estaven afectades per problemes de salut mental. Amb la Covid-19 la situació s'ha agreujat, i és per aquest motiu que al 2021 es va començar a aplicar una proposta per una reforma de salut mental i plans de prevenció de suïcidi (6).

S'estima que a Espanya hi ha una incidència de patologia vinculada amb salut mental del 22,2% sent aquesta major en dones que en homes (4). Degut a la pandèmia provocada per la Covid 19 aquestes xifres han empitjorat i s'estima que un 24,7% de la població ha presentat morbiditat moderada - severa, i un 48,8% de la població ha vist deteriorada la seva salut mental (5).

Un dels elements més preocupants pel que fa a la salut mental és l'estigma que pateixen els pacients amb patologia mental. Com s'anirà exposant aquest estigma és present en els professionals de la salut.

L'estigma és una marca o senyal. L'estigma pot ser entès com un atribut, comportament o reputació que desprestigia socialment (7).

Originalment la paraula "stigma" prové del llatí i s'utilitzava per anomenar les marques dels esclaus, que servien per identificar-los i evitar-los. Per tant ja des dels inicis el terme

era usat com discriminatiu (8). Posteriorment es va adoptar en el cristianisme. I actualment també s'ha adoptat el terme en algunes àrees com la sanitat.

Actualment parlem de dos tipus d'estigma; el públic, i l'autoestigma.

L'estigma públic és del públic general a grups concrets. Aquest estigma consta de prejudicis (disposició d'una persona a actuar d'una manera determinada en funció del subjecte de prejudici) (9-11), estereotips (creences que té la població envers un grup social determinat) (11) i discriminació (es restringeixen oportunitats) (11)

L'estereotip condueix al prejudici i aquest dona lloc a la discriminació que condueix a l'estigma (9-12).

L'autoestigma, es tracta de les reaccions de les persones que pertanyen a un grup que ha estat estigmatitzat, en el que fan seves les falses creences, tornen les actituds estigmatitzants contra ells mateixos (12).

Tot l'estigma es pot mesurar i objectivar, existeixen escales d'avaluació de l'estigma com la Attribution Questionnaire (AQ-27), que mesura 27 ítems sobre actituds i creences estigmatitzants envers les persones amb PM (13), AMIQ que avalua l'estigma entre el professional sanitari... (14) l'EVEPEM que avalua l'estigma de la malaltia mental a infermeria...(15)

Com s'ha dit, existeix molta evidència en la literatura sobre l'estigma cap a les persones amb problemes de salut mental (SM), tant estigma de la població en general com estigma dels professionals de la salut. (9-13,15-20)

Diversos estudis evidencien la presència d'estigma entre professionals de la salut(13, 15, 17), inclús entre professionals de salut mental (10,15). Segons els estudis, els mateixos professionals expressen que hi ha carència en quant a la formació en salut mental (10,13,15,19).

Pel que fa als professionals, els professionals de salut mental(15), els professionals més joves (9, 15), i els que tenen més experiència en l'àmbit de salut mental, (15), tenen menys estigma cap a les persones ateses amb patologia mental, respecte altres professionals (11, 15-17).

Es coneix que hi ha una sèrie d'estereotips vinculats a les persones amb patologia mental. Se les considera persones inestables (10,11,20), impredecibles (9-11,19,20), perilloses i agressives (9-12,18-20), amb mandra/falta de voluntat (19,20), malaltes cròniques (9,11,20), fràgils (8,11,20), incapaces/dependents (12,20,21) ...

Aquests estereotips donen lloc a por, rebuig, desconfiança i compassió, tant en la població general com entre professionals (11). Tot això produeix que es disminueixi el

contacte (distància social) amb les persones amb trastorns mentals (TM), el que produeix alhora una connotació negativa en l'autoestigma ja que les persones amb PM assimilen els estereotips i se'ls autoatribueixen (8,9,11).

Al 2019 es va fer la primera revisió sistemàtica que examinava les actituds dels professionals sanitaris envers les persones amb PM. De diferents bases de dades es van analitzar un total de 91 articles i van avaluar tant actituds implícites (inconscients, involuntàries i que normalment es desconeixen) com explícites (nivell conscient, fàcils d'autoavaluar). Es va veure que l'estigma implícit era el que repercutia més negativament. L'estigma implícit produeix que el personal sanitari no es compromet del tot amb els usuaris que pateixen PM. (9) En aquest mateix sentit, altres estudis mostren que els professionals volen estar informats sobre si el pacient té TM, ja que creuen que aquest tipus de pacients somatitzen (9,21,22). Altres estudis, en línia amb la revisió sistemàtica, recullen que molts cops els especialistes en saber que la persona que atenen té un TM, demanen una valoració psiquiàtrica, com si la dolència fos derivada de la malaltia mental. Desacreditant i fent perdre credibilitat a la persona atesa (10, 23). Una de les actituds més recurrents entre professionals és caure en el paternalisme, ja que s'infantilitza a l'usuari. Es veu com un nen al que s'ha de cuidar (10) i es menystenen les seves capacitats i presa de decisions (10). No se'ls fa partícips del seu tractament ja que es creu que són incapaços de prendre decisions sobre la seva vida i la seva salut (21,16,20,22). Una altra actitud que es va identificar entre els professionals va ser el distanciament social (11). Distanciament social en un àmbit sanitari implica que el personal creu que els pacients amb patologia mental haurien de ser tractats íntegrament en hospitals psiquiàtrics i no en hospitals generals, independentment del motiu de consulta (10, 11). També implica la deshumanització de la persona, la creença de que les persones amb aquestes patologies no poden contribuir a la societat, que no se les pot ajudar ni s'haurien de malgastar recursos i que haurien de ser aïllades. (10,11)

Les conductes perpetrades per professionals sanitaris a persones ateses amb TM es poden resumir com: Crítiques, burles, provocacions, devaluació, deshumanització, desacreditació, humiliació, subjectes de paternalisme, augment dels temps d'espera, disminució de la quantitat i qualitat d'informació envers el motiu de consulta (21,8-10,16,22,24,25).

Tot això és conseqüència dels prejudicis, ja que es percep a les persones amb PM com a diferents, com a perilloses, violentes, irresponsables i imprevisibles (9-11). Se'ls té por i es creu que no pot haver un compromís de la persona amb la seva salut, pel que

el professional crea un distanciament i espera que se'n facin càrrec altres professionals (9-11,18).

Pel que fa a les infermeres en concret, un article menciona que les llevadores degut a l'estigma, discriminen a dones parteres i els donen menys atenció i de menor qualitat (24). També es parla de tracte discriminatori en infermeres especialistes de salut mental (15,16,26,27).

Una revisió sistemàtica mostra que existeix estigma en les infermeres, que aquestes senten angoixa, dificultat per establir relacions amb els usuaris, senten falta de formació i suport, i que involuntàriament assumeixen que la majoria de dolències de les persones amb patologia mental, són derivades d'aquesta. Algunes infermeres culpen a la medicació psiquiàtrica com a causant de les dolències físiques de les persones que atenen (28).

Les infermeres son professionals que tenen un paper rellevant en la salut mental. Diversos estudis manifesten que les infermeres son les professionals que més estan en contacte amb els usuaris i son les que més tenen la capacitat d'entendre les necessitats de les persones ateses (12 ,20,22, 23). S'ha vist que l'estigma cap a les persones amb TM existeix per part dels professionals de la salut i també de les infermeres. La majoria d'estudis conclouen que és necessari un procés de sensibilització, educació i formació pels diferents col·lectius, en especial, molts comenten que s'ha de prioritzar a les infermeres (21,28-31). Per tant és important que les infermeres tinguin una bona formació en salut mental per poder atendre a les persones que pateixen patologies mentals.

Durant els estudis del el Grau en Infermeria, els estudiants reben una formació concreta de salut mental: "ciències psicosocials" i "infermeria psiquiàtrica i de salut mental" (33), però ni al BOE ni al llibre blanc d'infermeria concreten el pla d'estudis, sinó unes competències a adquirir. Tampoc hi ha un pràcticum a SM obligatori (33,34). Per tant el pla d'estudis queda a càrrec de de les universitats, i comporta que la formació en SM no és igual en totes les facultats.

Després del grau les infermeres poden fer l'EIR (especialització d'infermeria) en salut mental. Una formació molt més definida que en el grau (35,36).

Alguns estudis exposen que ja des de la base, durant el grau, els estudiants d'infermeria tenen estigma. Un estudi a la Universitat de Girona amb una mostra de 236 estudiants posa de manifest aquest estigma, produït per la falta de formació i desconeixement, i la rellevància de cursar l'assignatura de salut mental i pràcticum de salut mental donat que

ajuda a disminuir l'estigma (37). A la universitat Gimbernat es demostra també la presència d'estigma entre professionals i estudiants i es fa una proposta per estudiar l'estigma en SM dels estudiants de la facultat (38).

Un altre estudi en la mateixa línia comenta que els estudiants culpen directament a la falta de formació com causa del seu estigma (39).

Per tant, queda clar que la formació interfereix en l'estigma.

2. JUSTIFICACIÓ

Com s'ha anat exposant, l'estigma existeix entre els professionals de la salut en general i en les infermeres en concret.

També s'ha vist que la falta de formació és un factor clau que interfereix negativament en la percepció que tenen les infermeres sobre les persones que atenen amb patologia mental, i pot augmentar l'estigma implícit.

Diferents estudis mostren l'impacte d'aquest estigma en les persones ateses i com repercuteix a la qualitat de l'assistència. Els estudis concluen dient que és necessari realitzar una actuació que incideixi en la base, en la formació. Quan abans s'influeixi sobre l'estigma per disminuir-lo o eliminar-lo menys professionals sortiran del grau amb estigma i menys creixerà.

La problemàtica és que cada universitat decideix els continguts de l'assignatura de salut mental i si hi ha o no pràcticum. No hi ha un consens en quant a la formació de salut mental entre totes les universitats de Catalunya.

Per tant, el propòsit d'aquest estudi és identificar i descriure des de la perspectiva dels experts en salut mental, quins haurien de ser els continguts sobre salut mental de la formació del grau d'infermeria per afavorir la disminució de l'estigma en els estudiants de grau.

La falta de formació en les infermeres resulta un problema important que dona lloc a l'estigma cap a les persones amb PM. També s'ha anat exposant com es materialitza aquest estigma i com repercuteix en la qualitat de l'assistència, pel que és de vital importància actuar.

BIBLIOGRAFIA

- (1) Organización Mundial de la Salud [Internet]. OMS; 2022 [citad 23 de diciembre de 2022]. Salud mental: fortalecer nuestra respuesta. Disponible a: <https://www.who.int/es/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response>
- (2) Organización Mundial de la Salud: Ginebra: OMS, Fundación Victoriam, Universidad de Melbourne 2004. [citad 7 de gener de 2023]. Promoción de la salud mental. Conceptos, evidencia emergente, práctica. Informe compendiado; [aprox. 70p]. Disponible a: http://www.asmi.es/arc/doc/promocion_de_la_salud_mental.pdf
- (3) Medrano J. DSM-5, un año después. Rev. Asoc. Esp. Neuropsiq. [Internet]. 2014 [citad 21 de febrer de 2023] ; 34(124): 655-662. Disponible en: http://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0211-57352014000400001&lng=es.
- (4) Henares Montiel J, Ruiz-Pérez I, Sordo L. Salud mental en España y diferencias por sexo y por comunidades. Gac Sanit [Internet]. 2019 Maig [citad 7 de gener de 2023]; 34 (2) : [114-229]. Disponible a: <https://www.scielosp.org/pdf/ga/2020.v34n2/114-119/es>
- (5) Public Health [Internet]. Comisión Europea; 2022 [citad 7 de gener de 2023]. Salud mental. Disponible a: https://health.ec.europa.eu/non-communicable-diseases/mental-health_es
- (6) Consejo general enfermeria. España: Consejo General de Enfermería; 2022. [citad [7 de gener de 2023]. Plan de estudios; [aprox. 4p]. Disponible a: <https://www.consejogeneralenfermeria.org/primer-ciclo/plan-de-estudios>
- (7) REAL ACADEMIA ESPAÑOLA: Diccionario de la lengua española, 23.ª ed.

(8) Crespí Mas M. ¿Existe estigmatización por parte de los profesionales de la salud en el trato a los enfermos con trastornos mentales graves y cuál es su impacto? [TFG]. Islas Baleares: Universitat de les Illes Balears; 2019. Disponible a: https://dspace.uib.es/xmlui/bitstream/handle/11201/150238/Crespi_Mas_Margalida_Clara.pdf?sequence=1&isAllowed=y

(9) Carrara B, Arena Ventura C, Bobbili S, Jacobina O, Khenti A, Mendes I. Stigma in health professionals towards people with mental illness: An integrative review. Arch Psychiatr Nurs [Internet]. 2019 Agost [citad 7 de gener de 2023] ; 33(4):311-318. Disponible a: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31280773>

(10) Gelabert Binimelis A. Prejuicios profesionales ante las dolencias físicas de los enfermos mentales. Index Enferm [Internet]. 2015 Diciembre [citad 7 de gener de 2023] ; 24(4): 262-262. Disponible a: http://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1132-12962015000300016&lng=es.

(11) López M, Laviana M, Fernández L, López A, Rodríguez A.M, Aparicio A. La lucha contra el estigma y la discriminación en salud mental: Una estrategia compleja basada en la información disponible. Rev. Asoc. Esp. Neuropsiq. [Internet]. 2008 [citad 7 de gener de 2023] ; 28(1): 48-83. Disponible en: http://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0211-57352008000100004&lng=es.

(12) Arnaiz Muñoz A, Uriarte Uriarte JJ. Estigma y enfermedad mental. Norte de salud mental [Internet]. 2006 [citad 7 de gener de 2023] <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4830167>

(13) Vicente Gonzalez S. Actitudes de los profesionales sanitarios hacia la enfermedad mental [Tesi]. Vigo: Universidad de Vigo; 2020. Disponible a: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/tesis?codigo=286989>

(14) Luty J, Fekadu D, Umoh O, Gallagher J. Validation of a short instrument to measure stigmatised attitudes towards mental illness. Psychiatric Bulletin. Cambridge University

Press [Internet] ; 2006 [citat 7 de gener de 2023];30(7):257–60. Disponible a:
<https://www.cambridge.org/core/journals/psychiatric-bulletin/article/validation-of-a-short-instrument-to-measure-stigmatised-attitudes-towards-mental-illness/98D75B219C77C9DB9D677FC712038B31>

(15) Sastre Rus M. Construcción y validación de una escala para la evaluación del estigma de la enfermedad mental en Enfermería (EVEPEM) [Tesi]. Barcelona. Universitat de Barcelona; 2019. Disponible a:
<http://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/141719>

(16) Sanz Calvo J. Estigma de los profesionales de enfermería de salud mental hacia las personas con trastorno mental grave. Revista española de enfermería de salud mental [Internet]. 2019 Juny [citat 7 de gener de 2023]; (7): [aprox. 13p.]. Disponible a:
<http://www.reesme.com/index.php/REESMAEESME/article/view/36/41>

(17) Arena Ventura C, Austin W, Sordi Carrera B, Seicenti de Brito E. Nursing care in mental health: Human rights and ethical issues. Nurs Ethics [Internet]. 2021 Juny [citat 7 de gener de 2023] ;28(4):463-480. Disponible a:
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33111635/>

(18) Sartorius N. Iatrogenic stigma of mental illness Begins with behaviour and attitudes of medical professionals, especially psychiatrists
BMJ [Internet]. 2002 Juny [citat 7 de gener de 2022]; [aprox. 7p.]. Disponible a:
<https://www.bmj.com/content/324/7352/1470>

(19) Arboleda Florez J. Considerations on the stigma of mental illness. The canadian journal of psychiatry [Internet]. 2003 Novembre [citat 7 de gener de 2023]; 48 (10) : 645-650. Disponible a:
<https://journals.sagepub.com/doi/epdf/10.1177/070674370304801001>

(20) Estigma y la discriminación en salud mental en Cataluña 2016 [Internet]. Cataluña: Con salud mental; 2016 [citat 6 de gener de 2023]. Disponible a:
<https://www.consaludmental.org/publicaciones/Estigma-salud-mental-2016.pdf>

(21) Rodríguez Villalobos J. Grado de sensibilización ante el estigma en salud mental entre profesionales de enfermería del SCS y alumnos de la ULL [TFG]. Tenerife: Universidad de La Laguna; Juny 2021. Disponible a: <https://riull.ull.es/xmlui/bitstream/handle/915/27089/Grado%20de%20sensibilizacion%20ante%20el%20estigma%20en%20salud%20mental%20entre%20profesionales%20de%20enfermeria%20del%20SCS%20y%20alumnos%20de%20la%20ULL..pdf?sequence=1>

(22) Peltó-Piri V, Engström K, Engström I. Paternalism, autonomy and reciprocity: ethical perspectives in encounters with patients in psychiatric in-patient care. BMC Med Ethics [Internet]. 2013 Diciembre [citado 7 de gener de 2023]; 14 (6) [aprox. 13 p.]. Disponible a: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/24314345/>

(23) Arnaiz A, Uriarte J. Estigma y enfermedad mental. Norte de Salud mental [Internet]. 2006 [citado 7 de gener de 2023]; 6 (26): 49-59

(24) Gil Santiago H, Winter Navarro M, Leon Perez P, Navarrete Betancort E. El estigma hacia personas con enfermedad mental en profesionales sanitarios del hospital general. Norte de salud mental [Internet]. 2016 setembre [citado 23 de diciembre de 2022]; 14 (55): 103-111. Disponible a: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5836868>

(25) Ordan R, Shor R, Liebergall-Wischnitzer M, Noble L, Noble A. Nurses' professional stigma and attitudes towards postpartum women with severe mental illness. J Clin Nurs [Internet]. 2018 Abril [citado 7 de gener de 2023]; ;27(7-8):1543-1551. Disponible a: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29148602/>

(26) Ben Natan M, Drori T, Hochman O. Associative stigma related to psychiatric nursing within the nursing profession. Arch Psychiatr Nurs. 2015 Juliol [citado 22 de gener de 2023]; 29(6): 388-392. Disponible a: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26577552/>

(27) Ross CA, Goldner EM. Stigma, negative attitudes and discrimination towards mental illness within the nursing profession: a review of the literature. J Psychiatr Ment Health

Nurs. 2009 Agost [citad 22 de gener de 2023]; 16(6):558-567. Disponible a: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19594679/>

(28) Tyerman J, Patovirta AL, Celestini A. How Stigma and Discrimination Influences Nursing Care of Persons Diagnosed with Mental Illness: A Systematic Review. Issues Ment Health Nurs. 2021 Febrer [citad 22 de gener de 2023]; 42(2):153-163. Disponible a: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32762576/>

(29) Bengochea-Seco R, Arrieta- Rodriguez M, Fernández Modamio M, Santacoloma-Cabrero I, Gómez de Tojeiro- Roce, García Polavieja B. Adaptación al español de la escala Internalized Stigma of Mental Illness para valorar el estigma personal. Rev Psiquiatr Salud Ment [Internet]. 2018 [citad 7 de gener de 2023]; 11 (4): 233-254. Disponible a: <https://www.elsevier.es/es-revista-revista-psiquiatria-salud-mental--286-pdf-S1888989116000367>

(30) Martínez Martínez C. Estigma de los profesionales de la salud hacia las personas con trastorno mental: eficacia de un contacto directo [Tesi]. Tenerife: Universitat d'Alacant; Juny 2021. Disponible a: <http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/121131>

(31) Campo-Arias A, Celina Oviedo H, Herazo E. Estigma: barrera de acceso a Servicios en salud mental. Psiquiatría ACP [Internet]. 2014 setembre [citad 23 de desembre de 2022]; 43 (3): [162-167]. Disponible a: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31597057/>

(32) Proveedores de atención de la salud mental: consejos para encontrar uno [Internet]. EUA: Mayo Clinic; 2017 [citad 22 de gener de 2023]. Disponible a: <https://www.mayoclinic.org/es-es/diseases-conditions/mental-illness/in-depth/mental-health-providers/art-20045530>

(33) Consejo general enfermería. España: Consejo General de Enfermería; 2022. [citad 7 de gener de 2023]. Plan de estudios; [aprox. 4p]. Disponible a:

<https://www.consejogeneralenfermeria.org/primer-ciclo/plan-de-estudios>

(34) Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación. Libro Blanco. Título de graduado de enfermería. España: ANECA. Disponible a: <https://fcsalud.ua.es/es/portal-de-investigacion/documentos/enlaces-de-interes/libro-blanco-de-la-enfermeria.pdf>

(35) Real decreto 450/2005, de 22 de abril, sobre especialidades de enfermería [Internet]. España: Ministerio de la presidencia; 2017 [citad 22 de gener de 2023]. Disponible a: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2005-7354>

(36) Orden SPI/1356/2011, de 11 de mayo, por la que se aprueba y publica el programa formativo de la especialidad de enfermería de salud mental. España: Ministerio de sanidad, politica social e igualdad; 2011 [citad 21 de gener de 2023]. Disponible a: https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2011-9081

(37) Sayols Villanueva M, Ballester Ferrando D, Gelabert Viella S, Fuentes Pumarola C, Rascon Hernan C. El estigma de los trastornos mentales en los estudiantes de enfermería. Enferm Salud Ment. 2015 Juny [citad 30 d'octubre de 2022]; 2(7): [aprox 8p.]

(38) Barrenetxea-Arando I. Estigma y prejuicio de la salud mental en estudiantes de enfermería [TFG]. Barcelona. Escola universitària d'infermeria Gimbernat; 2016. Disponible a: <https://eugdspace.eug.es/bitstream/handle/20.500.13002/412/Estigma%20y%20prejuicio%20de%20la%20salud%20mental%20en%20estudiantes%20de%20enfermer%20c3%20ada.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

(39) Perez Ocariz V. Taller para estudiantes de grado de enfermería: Reduciendo el estigma en salud mental [TFG]. Navarra. Universidad Pública de Navarra; 2018. Disponible a: [http://academica-unavarra.es/xmlui/bitstream/handle/2454/29050/TFG%20TALLER%20PARA%20ESTUDIANTES%20DE%20ENFERMER%20C3%208DA.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://academica.unavarra.es/xmlui/bitstream/handle/2454/29050/TFG%20TALLER%20PARA%20ESTUDIANTES%20DE%20ENFERMER%20C3%208DA.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

3. PREGUNTA DE CERCA

Quins haurien de ser els continguts relacionats amb l'assignatura de salut mental en el grau d'Infermeria des del punt de vista dels professionals experts en aquest àmbit, per afavorir la disminució de l'estigma per part dels estudiants envers les persones ateses amb patologia mental?

4. OBJECTIUS

Objectiu general:

Descriure els continguts teòrics i pràctics relacionats amb l'assignatura de salut mental en el grau d'infermeria, per afavorir la disminució de l'estigma dels estudiants d'infermeria cap a les persones ateses amb patologies mentals.

Objectius específics:

- Descriure la situació actual de la formació en salut mental a les facultats i escoles d'infermeria de Catalunya
- Consensuar segons els experts en SM de Catalunya, quins haurien de ser els continguts teòrics i pràctics de l'assignatura de salut mental per afavorir la disminució de l'estigma dels estudiants envers les persones que pateixen malalties mentals

5. METODOLOGIA

Donats els objectius de la recerca, es considera realitzar un estudi amb triangulació metodològica quantitativa i qualitativa que serà realitzat en dues fases. La primera fase serà un estudi descriptiu transversal i la segona fase un estudi Delphi.

5.1 Primera Fase

5.1.1 Disseny de l'estudi :

Es tracta d'un estudi transversal sobre la formació impartida en SM a les facultats d'infermeria, en el què es vol descriure l'estat actual de l'assignatura de salut mental a les diferents facultats de Catalunya.

5.1.2 Subjectes d'estudi:

Es farà un mostreig no probabilístic en el que els subjectes d'estudi o població diana seran els docents de l'assignatura de SM de universitats tant públiques com privades de Catalunya que imparteixin el grau d'infermeria:

- Universitat de Barcelona (UB): Campus clínic (1), Campus Bellvitge (1), Campus Docent Sant Joan de Déu (2)
- Universitat Autònoma de Barcelona (UAB): Escola Universitària d'Infermeria Sant Pau (3), Cerdanyola del Vallès (4), Escoles universitàries Gimbernat (5), Escola universitària d'infermeria de Terrassa (6)
- Universitat Pompeu Fabra (UPF): Escola superior d'infermeria del Mar (7) , Tecnocampus (8)
- Facultat d'Infermeria Universitat de Girona (UdG) (9)
- Universitat de Vic, Universitat central de Catalunya (UVic/UCC) (10): Facultat de ciències de la salut i Benestar (campus Manresa i campus Vic)
- Universitat Rovira i Virgili (URV) (11): Campus Tarragona, Campus Tortosa, Campus el Vendrell, Campus Vilafranca del Penedès
- Universitat de Lleida (12): Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia (Campus Igualada, Campus Lleida)
- Universitat Ramon Llull Blanquerna (URL): Facultat de ciències de la salut (13)
- Universitat Internacional de Catalunya (UIC) (14)

(1)<https://www.ub.edu/portal/web/medicina-ciencies-salut/graus/-/ensenyament/detallEnsenyament/4917553/7>

(2)<https://www.santjoandedeu.edu.es/grau-en-infermeria>

(3)<https://eui.santpau.cat/>

(4)<https://www.uab.cat/web/estudiar/listado-de-grados/informacion-general/enfermeria-1216708258897.html?param1=1232089768474>

(5)<https://www.eug.es/estudios/grado-en-enfermeria/>

(6)<https://euit.fdsll.cat/blog/tag/infermeria/>

(7)<https://www.esimar.edu.es/es/estudios/grado-de-infermeria/>

(8)https://www.tecnocampus.cat/es/grau/grau-en-infermeria?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=Grados_Salud_ES_Search&utm_content=Dinamico_Salud_ES_Search&utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=Grados_Salud_ES_Search&utm_content=Dinamico_Salud_ES_Search&qclid=Cj0KCQjwumhBhCIARIsABO6p-zR3KHxsoDs0NvnAuReRSEwAmk5jIE2nQa8l4pDBqoT4otUXcATvc9kaAoaFEALw_wcB

(9)<https://www.udg.edu/ca/estudia/Oferta-formativa/Graus/Fitxes?IDE=1218&ID=3106G0220>

(10)<https://www.uvic.cat/grau/infermeria>

(11)<https://www.urv.cat/ca/estudis/graus/oferta/graudinfermeria/>

(12)<https://www.infermeria.udl.cat/ca/>

(13)<https://www.blanquerna.edu/es/grado-en-enfermeria>

(14)<https://www.uic.es/es/estudis-uic/medicina-y-ciencias-de-la-salud/grado-en-enfermeria>

5.1.3 Criteris de selecció

- Criteris d'inclusió: Universitat que imparteix el grau d'infermeria a Catalunya i ser docent de l'assignatura de salut mental en el grau d'infermeria
- Criteris d'exclusió: No signatura del consentiment informat. Menys de 3 anys d'expertesa en docència de l'assignatura de salut mental (en aquest cas podrà respondre l'enquesta la directora de grau).

5.1.4 Variables

Com a variables d'estudi pel que fa a l'assignatura de salut mental tenim:

- Les diferents facultats d'infermeria (Qualitativa nominal)
- Si es realitza o no l'assignatura de salut mental (Qualitativa dicotòmica: Si/No)
- Si l'assignatura de SM és obligatòria o optativa (Qualitativa dicotòmica: obligatòria /optativa)
- El curs en el que es realitza l'assignatura de SM (Quantitativa discreta: 1/2/3/4)
- Crèdits ECTS teòrics dels que consta l'assignatura (Quantitativa discreta: 1/2/3/4/5/6/altres)
- Professors que imparteixen l'assignatura de SM en el mateix any (Quantitativa discreta: 1/2/altres)
- Anys d'expertesa dels professors (Quantitativa discreta)
- Hi ha pràcticum de SM? (Qualitativa dicotòmica: Si/No)
- És obligatori o optatiu (Qualitativa dicotòmica: obligatori/optatiu)
- Número de crèdits ECTS (Quantitativa discreta)
- Mitjana d'alumnes que han suspès SM en 1ª convocatòria en els darrers 2 anys (Quantitativa discreta)
- S'han passat qüestionaris d'estigma a la facultat? Quins? Quins han estat els resultats (Qualitativa)
- Quins son els continguts de l'assignatura de SM? (Qualitativa)
- Qui defineix els continguts de l'assignatura de SM? (Qualitativa)

5.1.5 Recollida de dades:

Un cop el CER (Comitè d'ètica i recerca) de la Universitat Ramon LLull Blanquerna doni la seva aprovació al Juny del 2023, es començarà a redactar el email per contactar amb el COIB per explicar l'estudi i valorar si es pot obtenir alguna ajuda econòmica. També per demanar ajuda pel que fa a la participació en l'estudi, per si poden incentivar a les facultats d'infermeria a participar en l'estudi.

Al Setembre del 2023 es farà arribar un email a les facultats d'infermeria, dirigit a la directora del grau, explicant el projecte (annex 1) i demanant la implicació dels docents de l'assignatura de salut mental.

S'explicarà que el projecte consta de dues fases: un estudi transversal i un estudi Delphi amb una durada total prevista de dos anys.

S'explicarà que en la primera fase es pretén obtenir informació del pla d'estudis, i la situació actual en quant a la formació d'aquesta assignatura a les facultats d'infermeria de Catalunya.

La segona fase té com a objectiu arribar a un consens sobre continguts de l'assignatura de SM, per afavorir la disminució de l'estigma en els estudiants del grau d'infermeria envers les persones ateses amb patologia mental.

Un cop les facultats hagin decidit participar en l'estudi, se'ls farà arribar un email amb la informació per a participants, el consentiment informat, la revocació del CI (annexos 2 i 3) i un link donant accés al qüestionari (annex 4). La primera pregunta del qüestionari és l'acceptació de la participació en l'estudi.

El qüestionari serà en format Google Forms, amb algunes preguntes de selecció múltiple i altres de resposta oberta. Estarà obert a gmail, hotmail ... Qualsevol compte de mail podrà contestar. Només es permetrà una resposta per compte. La recaptació d'aquesta informació durarà 1 mes (de setembre de 2023 a octubre de 2023) i s'enviarà un recordatori una setmana abans de tancar el formulari.

5.1.6 Anàlisi de dades:

Es contractarà a un estadístic per hores per l'anàlisi de dades. Les dades que es recolliran seran qualitatives i quantitatives. Pel que fa a les dades que es puguin categoritzar i quantificar, es farà una estadística amb taules de treball (Excel), SPSS i programes d'estadística als quals estigui subscripta la facultat.

S'analitzarà el percentatge de facultats que tenen l'assignatura de salut mental com a obligatòria o optativa (igual amb el pràcticum), les hores lectives de l'assignatura de SM,

els crèdits, similituds en el pla d'estudis, el número de professors que imparteixen l'assignatura, els anys d'expertesa en docència dels docents, el percentatge d'alumnes que supera la matèria en primera convocatòria, la persona que s'encarrega de definir els continguts de la matèria i si s'han realitzat estudis en la facultat envers l'estigma. El tipus d'estadística serà principalment descriptiva en forma de gràfica o taula on es mostri la informació obtinguda de manera clara, s'utilitzaran estadígrafs de tendència central com la mitjana, la mediana o la moda per determinar la tendència en quant a impartició/obligatorietat de l'assignatura i pràcticum de SM. Pel que fa a les dades més qualitatives, es buscarà amb ajuda de l'estadístic similituds/coincidències entre continguts/frases...

També s'utilitzaran altres estadístiques que l'estadístic consideri oportunes.

5.1.7 Dificultats i limitacions de l'estudi

La principal limitació de l'estudi és que no es poden establir relacions ni associacions entre variables.

Com dificultats pot haver: docents a les que no els arribi el email , docents que no vulguin dedicar temps a respondre el qüestionari i que no contestin suficients infermeres (mínim 10) com per poder iniciar el Delphi posterior.

5.2 Segona fase

5.2.1 Disseny de l'estudi:

Es tracta d'un estudi Delphi amb la participació d'un grup de 20 (1) infermeres expertes en SM, tant acadèmiques com clíniques. Aquesta fase té com a finalitat arribar a un consens pel que fa a la formació que s'hauria d'impartir a les facultats d'infermeria, per promoure una disminució de l'estigma entre els estudiants.

(1) Varela Ruiz M, Diaz Bravo L, Garcia Durán R. Descripción y usos del método Delphi en investigaciones del área de la salud. Investigación en Educación Médica [Internet]. 2012 [citad 15 d'abril de 2023]; 1 (2): 90-95. Disponible a: <https://www.elsevier.es/es-revista-investigacion-educacion-medica-343-articulo-descripcion-usos-del-metodo-delphi-X2007505712427047>

5.2.2 Població d'estudi, informants clau i selecció dels informants

Es farà un mostreig no probabilístic en el que els subjectes d'estudi/informants seran les docents de l'assignatura de SM de les diferents facultats de la primera etapa, i les infermeres clíniques de SM de diferents centres de SM de Catalunya:

- Hospitals (Clínic, Sant Joan de Deu, La Merced, Vall d'Hebron, Taulí Sant Joan de Deu...)
- CSMA's de Catalunya (Mataró, Collblanc, Gavà, Badia del Vallès, Tarrassa, Osona, Alt penedès, Anoia, Berga...)
- Hospitals de dia (Berguedà, Anoia, Sant Feliu del Llobregat, Numància, Trias i Pujol Badalona...)

S'intentarà perquè l'estudi sigui equitatiu, que 10 de les professionals siguin docents i 10 infermeres clíniques.

En cas de tenir més participants de les que es precisen, es seleccionaran, amb ajuda de l'estadístic, de tal manera que quedin ben representades les 4 províncies de Catalunya.

5.2.3 Criteris de selecció

- Criteris d'inclusió: Ser docent de l'assignatura de salut mental en el grau d'infermeria o ser infermer/a clínic/a en salut mental
- Criteris d'exclusió: No signatura del consentiment informat. Tenir menys de 3 anys d'expertesa clínica o docent.

5.2.4 Tècniques/ instruments de recerca de la informació

Aquesta segona etapa es tracta d'un estudi Delphi, que consistirà en desenvolupar juntament amb infermeres clíniques i docents, un consens sobre els continguts que hauria de tenir l'assignatura de salut mental, perquè es promogui una disminució l'estigma dels estudiants i futurs professionals, cap a persones ateses amb patologies mentals.

5.2.5 Recollida de dades

Al Desembre del 2023- Gener de 2024 S'escriurà novament al COIB i als centres de salut mental per explicar que s'està fent la segona fase d'un estudi, per arribar a un consens sobre quins haurien de ser els continguts de l'assignatura de SM per afavorir

una disminució de l'estigma en els estudiants d'infermeria. S'adjuntaran els resultats de l'estudi transversal.

S'enviarà un email a les persones participants en l'estudi. En l'email es parlarà una mica de l'estigma per explicar l'objectiu de l'estudi, s'adjuntaran els resultats de la primera fase, així com la informació per als participants (annex 5), consentiment infotmat i revocació (annex 6 i 7) i s'inclourà informació sobre la segona fase (annex 5).

S'explicarà que es tracta d'un estudi Delphi amb un grup d'unes 20 infermeres expertes i experts tant docents com clíniques de SM.

Que constarà de 4 fases (1), que cada fase tindrà 3 setmanes de durada i s'enviarà un recordatori una setmana abans del tancament de formulari.

S'explicarà que al Gener del 2024 es realitzarà una ronda 0 de preguntes (annex 8) als docents de l'assignatura de salut mental per tal d'obtenir els continguts que creuen que ajudarien a disminuir l'estigma entre els estudiants.

Amb el recull de continguts, es faran 3 rondes Delphi. La primera adreçada a les infermeres docents, la segona a les clíniques i la darrera a clíniques i docents.

5.2.6 Anàlisi de dades:

Es contractarà l'estadístic participant en la primera fase, també per hores per l'anàlisi de dades.

Primer es farà una ronda 0 Delphi en la que s'enviaran les preguntes del formulari 2 (annex 8) per extreure quins haurien de ser els continguts de l'assignatura de salut mental.

Un cop extrets els continguts es farà una ronda 1 Delphi. Es plantejaran unes premisses i els docents hauran de puntuar del 0 al 5 el grau de desacord o acord. Sent 0 totalment en desacord i 5 totalment d'acord (escala likert).

En cas que la puntuació sigui 0, 1 o 2, s'haurà de justificar la resposta per reformular si fos necessari.

Es considerarà consens si el 80% de les respostes tenen una puntuació en l'escala likert de 3 o superior a 3 (1).

Es considerarà alt consens, i per tant es reformularan les preguntes, si el 70-79% de les respostes tenen una puntuació en l'escala likert igual o superior a 3.

1. Romero-Collado A. Essential elements to elaborate a study with the (e)Delphi method. *Enferm Intensiva (Engl Ed)*. 2021 Apr-Jun;32(2):100-104. English, Spanish. doi: 10.1016/j.enfi.2020.09.001. Epub 2020 Sep 30. PMID: 33008751; PMCID: PMC7525331.

Es considerarà no consens, i per tant s'eliminarà la premissa, si en l'escala likert el 69% o menys de les respostes, tenen una puntuació de 3 o superior a 3.

S'utilitzaran els mateixos programes que per l'anàlisi de la fase 1. Amb els percentils p(80), p(69) es valorarà si les respostes obtingudes donen lloc o no a consens. Es calcularà la mitjana i desviació estàndard de cada una de les preguntes....

Un cop obtingudes i analitzades les respostes es modificarà el formulari. Al Març 2024 iniciarà la ronda 2. S'enviarà el formulari als clínics i es tornarà a procedir com a la ronda anterior.

Finalment es realitzarà una tercera ronda a l'Abril del 2024 enviant el formulari tant a docents com a clínics. En aquest cas no es podran afegir comentaris i les respostes on no hi hagi consens seran eliminades.

5.2.7 Dificultats i limitacions de l'estudi

La principal limitació o dificultat en aquesta segona fase és que potser hi ha docents que alhora són professionals de salut mental i només podran respondre com a docents.

6. CONSIDERACIONS ÈTIQUES

Al Juny del 2023 el protocol es presentarà al CER de la Universitat Ramon Llull-Blanquerna, s'explicarà verbalment el projecte, el full d'informació per a participants de les dues fases (annex 1 i annex 5) consentiment informat i revocació del CI (annex 2, annex 3, annex 6 i annex 7). Posteriorment els membres del CER de la facultat podran expressar els dubtes pertinents i suggerir les modificacions adients. També se'ls facilitaran els documents verbalment explicats per la seva lectura. En aquests documents constarà el dret a la intimitat, la possibilitat de renúncia i el dret a conèixer els resultats de l'estudi.

Un cop donada l'aprovació i/o aplicades les corresponents rectificacions, al setembre del 2023 s'iniciarà l'estudi.

Totes les dades quedaran protegides sota la responsabilitat de la investigadora principal i a les quals només tindrà accés la IP del grup de recerca. Es podrà exercir en tot moment els drets que estableix la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

7. PLA DE TREBALL

1. Al Juny 2023 el CER hauria de donar el vistiplau a l'estudi i s'espera que al Setembre de 2023 comenci la fase 1 de l'estudi. En aquesta fase es pretén recaptar informació sobre els plans d'estudi de les facultats d'infermeria i altres aspectes relacionats amb l'assignatura de SM per poder fer estadístiques.
2. Al Setembre de 2023 s'iniciarà el contacte amb les facultats. S'enviarà la informació per a participants, el CI i la revocació (annex 1, annex 2 i annex3). Posteriorment s'enviarà el formulari 1 (annex 4) que romandrà obert durant 1 mes
3. Al Setembre octubre del 2023 començarà l'anàlisi de dades per un estadístic. En acabar l'anàlisi començarà l'elaboració de l'informe.
4. Al Desembre 2023 - Gener del 2024 està prevista la difusió de resultats, explicar als docents la segona fase (annex 5) i captar a clínics per la segona fase.
5. Un cop s'obtingui la mostra necessària, s'enviarà a tots els participants el full d'informació per a participants (annex 5), el consentiment informat i la revocació del CI (annexos 6 i 7).
6. Al Gener 2024 iniciarà la ronda 0 Delphi. S'enviarà als docents les primeres preguntes qualitatives (adjuntades a l'annex 8) per començar a determinar quins haurien de ser els continguts de l'assignatura de SM per afavorir la disminució de l'estigma entre els estudiants d'infermeria
7. Al Febrer de 2024 amb les respostes obtingudes dels docents, es farà la primera ronda Delphi a les infermeres docents.
8. Al Març del 2024 es farà la segona ronda Delphi. S'enviaran les premisses reformulades a les infermeres clíniques.
9. A l'Abril de 2024, es farà la tercera ronda Delphi. S'enviarà un últim formulari tant a clínics com a docents.
10. A l'Abril de 2024-Juny 2024 es començaran a analitzar les dades i redactar l'informe
11. Al Setembre de 2024 està prevista la difusió de resultats de la segona fase

El quadre amb la temporització queda recollit a l'Annex 9

8. RECURSOS NECESSARIS

- Incentivació per part del COIB a les facultats i infermeres per participar en l'estudi
- Ajut econòmic per contractar a l'estadístic
- Estadístic per anàlisi de dades
- Ajut econòmic per participació a congressos

- Ajut econòmic per finançar el cost de la traducció de l'estudi
- Ajut econòmic per poder pagar la publicació a revistes

9. APLICABILITAT

Aquest estudi consta de dues fases, la primera fase és un estudi transversal i la segona fase un estudi Delphi.

La primera fase és un estudi transversal sobre la situació actual de la formació en salut mental a les facultats i escoles d'infermeria de Catalunya. Aquesta primera part de l'estudi servirà per posar de manifest la diferència que hi ha en quant a la formació de SM impartida en les diferents facultats d'infermeria. Es descriuran diferències entre facultats pel que fa a la obligatorietat o optativitat de la matèria (part teòrica com pràctica), creditatge ECTS, percentatge d'alumnes que han suspès la matèria en els últims dos anys....

Com ja s'ha exposat anteriorment, la formació és un factor que interfereix en l'estigma que tenen els estudiants i professionals. És important conèixer quin és l'estat actual de la formació en SM a les facultats d'infermeria de Catalunya, donat que no hi ha consens entre aquestes pel que fa als continguts de l'assignatura de salut mental.

Per aquesta raó cal consensuar els continguts de manera conjunta amb els experts, per poder eliminar aquesta diferència de formació entre facultats i garantir que la formació en la matèria sigui igual en totes elles.

La segona fase de l'estudi, és proposa precisament, arribar al consens sobre els continguts que hauria de tenir l'assignatura de salut mental del grau d'infermeria, per promoure la disminució de l'estigma dels estudiants cap a les persones ateses amb patologia mental.

Arribar al consens i aplicar-lo, facilitaria impartir una formació en la que es promou la disminució de l'estigma, per tal de millorar la qualitat de l'atenció per part de les infermeres cap a persones ateses amb patologia mental.

10. PLA DE DIFUSIÓ

Els resultats d'aquest estudi es compartiran amb les facultats participants per tal de proposar quins haurien de ser els continguts de l'assignatura de salut mental consensuats amb professionals de salut mental de tota Catalunya

També és important que es comoparteixin amb les infermeres clíniques participants en l'estudi i a més, en revistes d'impacte en Salut mental, per tal de poder arribar a més persones o a altres comunitats i que aquestes puguin valorar com funciona el seu sistema educatiu pel que fa a l'assignatura de salut mental en el grau d'infermeria.

Algunes d'aquestes revistes són: RESME (Revista Española de Salut mental), Journal of Psychiatric and Mental Health, Infermeria y salut mental... També és important donar a conèixer la feina en congressos com l'AIFIC (Congrès d'infermeria de Familia i Comunitària) , XL Congreso Nacional de Enfermería de Salud Mental., l'ADEIX...

ANNEXOS

ANNEX 1

INFORMACIÓ PER ALS PARTICIPANTS

Els membres de l'equip de recerca de la FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA SALUT BLANQUERNA (URL), dirigits per Marta Reyes Vizcarro, estem duent a terme el projecte de recerca: "Estudi transversal sobre la situació actual de la formació salut mental a les facultats i escoles d'infermeria de Catalunya"

Es preveu que l'estudi tindrà una durada de dos anys i consta de dues fases. La primera fase comença al Setembre del 2023 i es proposa descriure quin és l'estat actual de formació en salut mental a les facultats d'infermeria de Catalunya i la segona fases es proposa arribar a un consens per descriure quins haurien de ser els continguts de l'assignatura de salut mental per garantir una disminució de l'estigma en els estudiants d'infermeria de Catalunya.

En primer lloc, es realitzarà un estudi transversal del setembre de 2023 al Desembre de 2023 del que necessitem la vostra participació com a infermeres docents de l'assignatura de salut mental al grau d'infermeria. La participació consisteix en donar resposta al qüestionari ad hoc via google forms sobre Formació en salut mental a les Facultats d'infermeria. El qüestionari té una durada d'uns 15 -20 minuts i consta de preguntes obertes i de selecció.

La segona fase començarà al Gener del 2024 i consistirà en realitzar un estudi Delphi durant 3 messos, amb infermeres docents de l'assignatura de de la salut mental al grau d'infermeria i infermeres clíniques de salut mental.

Es farà una ronda 0 a les infermeres docents on es plantejaran unes preguntes per extreure els possibles continguts de l'assignatura de salut mental. Dels resultats obtinguts a plantejaran unes premisses, que a la ronda 1 seran valorades mitjançant una escala likert segons el grau d'acord o desacord (del 0-5, sent 0 totalment desacord i 5 totalment d'acord).. Si la puntuació es inferior a 3 s'haurà de justificar. Es farà una revisió de resultats, es reformularan o eliminaran premisses i s'enviarà una segona ronda amb a les infermeres clíniques. Es tornaran a analitzar resultats, reformular/eliminar premisses i en una tercera ronda, s'enviarà un darrer formulari tant a infermeres clíniques com docents

Aquesta col·laboració, implica respondre un Google formulari de durada de 10-15 minuts.

Totes les dades quedaran protegides mitjançant sota la responsabilitat de la investigadora principal i al qual només tindrà accés la IP del grup de recerca. Podrà exercir en tot moment els drets que estableix la Llei orgànica

3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Si teniu alguna pregunta sobre aquest projecte de recerca, podeu consultar en qualsevol moment a la investigadora principal: Marta Reyes Vizcarro , l'e-mail és: martarv7@blanquerna.url.edu

ANNEX 2

CONSENTIMENT INFORMAT ESTUDI TRANSVERSAL

Sr/a amb DNI.....

a data

DECLARO QUE:

1. He estat informat/da verbalment sobre l'estudi "Estudi transversal sobre la formació impartida en salut mental a les facultats d'infermeria de Catalunya"
2. He rebut la suficient informació de l'estudi (tant verbal com escrita), he pogut fer les preguntes pertinents, se m'han respost satisfactòriament, s'han resolt els dubtes i he entès l'estudi
3. Compréc que la participació és totalment voluntària
4. Compréc que puc retirar-me de l'estudi en qualsevol moment sense haver de donar explicacions i que no haurà cap repercussió
5. He estat informat/da que les meves dades seran recollides per un Google qüestionari
6. He estat informat/da de tots els aspectes relacionats amb la confidencialitat i protecció de dades pel que fa al tractament de les dades personals que

comporta el projecte i les garanties preses en compliment del Reglament General de Protecció De Dades i la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Nom i firma del/la docent

Nom i firma de la investigadora

de la facultat d'infermeria

principal

ANNEX 3

REVOCACIÓ DEL CONSENTIMENT

Jo..... Manifesto de manera lliure i conscient, la revocació del consentiment informat per participar en l'estudi "Estudi transversal sobre la formació impartida en salut mental a les facultats d'infermeria de Catalunya"

A Barcelona,..... de de 20....

Nom i firma del/la docent

Nom i firma de la investigadora

de la facultat d'infermeria

principal

ANNEX 4

FORMULARI 1 - ESTUDI TRANSVERSAL SOBRE LA SITUACIÓ ACTUAL DE L'ASSIGNATURA DE SALUT MENTAL

Per accedir al formulari cal que cliqueu en el següent link:

<https://forms.gle/FVzinTq8xkKyj79h9>

ANNEX 5

INFORMACIÓ PER ALS PARTICIPANTS ESTUDI DELPHI

Els membres de l'equip de recerca de la FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA SALUT BLANQUERNA (URL), dirigits per Marta Reyes Vizcarro, estem duent a terme el projecte de recerca: "Proposta de consens dels continguts de l'assignatura de salut mental del grau d'infermeria, per promoure la disminució de l'estigma dels estudiants d'infermeria cap a les persones ateses amb patologia mental"

L'estudi va tenir una primera fase, un estudi transversal sobre la situació actual de la formació en salut mental a les facultats i escoles d'infermeria, del qual us adjuntem els resultats en aquest mateix email.

I ara iniciem la segona fase, que es proposa arribar a un consens per descriure quins haurien de ser els continguts de l'assignatura de salut mental per garantir una disminució de l'estigma en els estudiants d'infermeria de Catalunya.

Aquesta fase consisteix a realitzar un estudi Delphi durant 3 mesos, amb un total de 20 infermeres, la meitat docents de l'assignatura de de la salut mental al grau d'infermeria i la meitat infermeres clíniques de salut mental. Ambdós grups amb un mínim de 3 anys d'expertesa professional.

Es farà una ronda 0 a les infermeres docents on es plantejaran unes preguntes per extreure els possibles continguts de l'assignatura de salut mental. Dels resultats obtinguts a plantejaran unes premisses, que a la ronda 1 seran valorades mitjançant una escala likert segons el grau d'acord o desacord (del 0-5, sent 0 totalment desacord i 5 totalment d'acord).. Si la puntuació es inferior a 3 s'haurà de justificar. Es farà una revisió de resultats, es reformularan o eliminaran premisses i s'enviarà una segona ronda amb a les infermeres clíniques. Es tornaran a analitzar resultats, reformular/eliminar premisses i en una tercera ronda, s'enviarà un darrer formulari tant a infermeres clíniques com docents

Aquesta col·laboració, implica respondre un Google formulari, que romandrà obert unes 3 setmanes i de durada de 10-15 minuts.

Totes les dades quedaran protegides mitjançant sota la responsabilitat de la investigadora principal i al qual només tindrà accés la IP del grup de recerca. Podrà exercir en tot moment els drets que estableix la Llei orgànica

3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Si teniu alguna pregunta sobre aquest projecte de recerca, podeu consultar en qualsevol moment a la investigadora principal: Marta Reyes Vizcarro , l'e-mail és: martarv7@blanquerna.url.edu

ANNEX 6

CONSENTIMENT INFORMAT ESTUDI DELPHI

Sr/a amb DNI.....

a data

DECLARO QUE:

1. He estat informat/da verbalment sobre l'estudi "Proposta de consens dels continguts de l'assignatura de salut mental del grau d'infermeria, per promoure la disminució de l'estigma dels estudiants d'infermeria cap a les persones ateses amb patologia mental"

2. He rebut la suficient informació de l'estudi (tant verbal com escrita), he pogut fer les preguntes pertinents, se m'han respost satisfactòriament, s'han resolt els dubtes i he entès l'estudi

3. Comprenc que la participació és totalment voluntària

4. Comprenc que puc retirar-me de l'estudi en qualsevol moment sense haver de donar explicacions i que no haurà cap repercussió

5. He estat informat/da que les meves dades seran recollides per un Google qüestionari

6. He estat informat/da de tots els aspectes relacionats amb la confidencialitat i protecció de dades pel que fa al tractament de les dades personals que

comporta el projecte i les garanties preses en compliment del Reglament General de Protecció De Dades i la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

ANNEX 7

REVOCACIÓ DEL CONSENTIMENT

Jo..... Manifesto de manera lliure i conscient, la revocació del consentiment informat per participar en l'estudi "Proposta de consens dels continguts de l'assignatura de salut mental del grau d'infermeria, per promoure la disminució de l'estigma dels estudiants d'infermeria cap a les persones ateses amb patologia mental "

A Barcelona,..... de de 20....

Nom i firma del/la professional

Nom i firma de la investigadora

principal

ANNEX 8

FORMULARI 2- PREGUNTES FORMULARI RONDA 0 DELPHI

Per tal d'accedir al formulari cal que cliqueu en el següent link:

<https://forms.gle/2AoKobeEX3rz28WL6>

ANNEX 9
QUADRE DE TEMPORITZACIÓ DE L'ESTUDI

ETAPES	CRONOGRAMA										
TIMING											
	Novembre-Febrer 2023	Febrer-Maig 2023	Setembre-October 2023	October-Desembre 2023	Desembre 2023-Gener 2024	Gener -Febrer 2024	Febrer-Març 2024	Març-Abril 2024	Abril-Juny 2024	Juny-Agost 2024	Setembre- Novembre 2024
DISSENY PROTOCOL											
1 ANTECEDENTS											
2 PREGUNTA DE RECERCA											
3 OBJECTIUS											
4 METODOLOGIA											
5 CONSIDERACIONS ÈTIQUES											
6 PLA DE TREBALL											
7 RECURSOS											
8 APLICABILITAT											
10 PLA DE DIFUSIÓ											
EXECUCIÓ FASE 1											
1 CONTACTE AMB LES FACULTATS											

2 ENVIAMENT DE LES ENQUESTES I RECOLLIDA DE DADES											
3ANÀLISI DE DADES											
4 ELABORACIÓ D'INFORME DE RESULTATS											
5 DIFUSIÓ DE RESULTATS I PRESENTACIÓ FASE 2											
EXECUCIÓ FASE 2											
1 CONTACTE AMB ELS PROFESSIONALS											
2 RONDA 0 DELPHI											
3 RONDA 1 DELPHI											
4 RONDA 2 DELPHI											
5 RONDA 3 DELPHI											
6 ELABORACIÓ D'INFORME DE RESULTATS											
7 DIFUSIÓ DE RESULTATS											